

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 188

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 25 november 2014

---

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

---

*Loodpreventie in drinkwater - Maatregelen*

Sinds eind 2013 werden de normen voor het aantal microgram lood in ons drinkwater verstrengd. Vanaf toen werd het aantal microgram teruggebracht van 25 naar 10 microgram per liter.

Reeds jaren ijvert de minister ervoor om het aantal loden leidingen in ons drinkwatersysteem te laten vervangen. Mede om die reden lanceerden zij en minister van Volksgezondheid Jo Vandeuren een "actieplan loodpreventie in drinkwater":

Actie 1 – Opmaken van een vervangingsprogramma voor loden leidingen in het waterdistributienetwerk van de drinkwatermaatschappij en jaarlijks doorgeven van de stand van zaken

Actie 2 – Communicatie van Vlaamse overheid over het vervangen van loden binnenleidingen

Actie 3 – Eigenaars verplichten tot het laten vervangen van loden aansluitingen op het openbaar waterdistributienetwerk tot en met de watermeter

Actie 4 – Uitbreiden loodanalyses bij elke staalname om de loodproblematiek beter in kaart te brengen en actief te sensibiliseren en communiceren

Actie 5a – Drinkwatermaatschappijen : Onderzoek en communicatie bij loodwaarden aan de kraan van meer dan 10 µg/l en melding van loodwaarden hoger dan 5 µg/l in publieke gebouwen

Actie 5b – Actieve en gerichte communicatie van de Vlaamse overheid bij verhoogde loodwaarden in publieke gebouwen - met extra aandacht voor publieke gebouwen categorie 1 met voorrang voor de gebouwen waar (jonge) kinderen worden opgevangen of gehuisvest

Actie 6 – Haalbaarheidscheck sensibilisatie en communicatie bij loodwaarde tussen 5 en 10 µg/l bij particulier en, indien positief, communicatie naar particulier

Actie 7 – Haalbaarheidscheck en pistes voor subsidiemogelijkheden vervangen loden leidingen

Actie 8 – Inschatten van aantal loden binnenhuisleidingen

Actie 9 – Aanspreken van verbouwers over gezonde, milieuvriendelijke en duurzame alternatieven voor loden binnenleidingen via provinciale Steunpunten Duurzaam Wonen en Bouwen d.m.v. actieve communicatie

Actie 10 – Sensibilisatie van intermediairen zoals sanitaire installateurs, erkende keurders van sanitaire installaties, eigenaars/verhuurders, architecten, makelaars, renovatiefirma's

Actie 11 – Gerichte sensibilisatie naar specifieke doelgroepen, geselecteerd op basis van de gezondheidsrisico's van lood.

Voor het vervangen van loden leidingen binnen het distributienetwerk, inclusief de watermeter, is de watermaatschappij verantwoordelijk. Voor het vervangen van loden leidingen na de watermeter is de eigenaar van het gebouw verantwoordelijk.

1. Hoeveel kilometer loden leiding dient er nog vervangen te worden? Graag totaal aantal kilometer en opdeling naar te vervangen door particulier en te vervangen door drinkwatermaatschappij.
2. Hoeveel (loden) aansluitingen dienen er nog vervangen te worden? Graag totaal aantal kilometer en opdeling naar te vervangen door particulier en te vervangen door drinkwatermaatschappij.
3. Wanneer is de deadline voor het vervangen van alle loden drinkwaterleidingen?
4. Op welke manier zal deze deadline gecontroleerd en geëvalueerd worden?
5. Hoeveel kilometer loden leiding zijn de laatste jaren reeds vervangen? Graag totaal aantal kilometer en opdeling naar te vervangen door particulier en te vervangen door drinkwatermaatschappij.
6. Hoeveel (loden) aansluitingen werden de laatste jaren reeds vervangen? Graag totaal aantal en opdeling naar te vervangen door particulier en te vervangen door drinkwatermaatschappij.
7. Wat is de totale kostprijs voor het vervangen van de loden drinkwaterleidingen? Graag totaal budget per jaar en dat voor 2011 - 2012 - 2013 en de eerste tien maanden van 2014.
8. In welke mate is er overleg met de collega-ministers van Energie en Welzijn inzake het vervangen van loden drinkwaterleidingen? Wat zijn de resultaten van dit overleg?
9. Binnen het overleg met de collega's zal er vast al gesproken zijn over het integreren van het vervangen van loden drinkwaterleidingen door particulieren binnen de renovatiepremie.

Klopt dit? Binnen welke termijn kan dit opgenomen worden binnen de renovatiepremie?

10. Momenteel is 10 microgram lood per liter het maximum dat mag bereikt worden.

Hoeveel metingen liepen er in 2011 - 2012 - 2013 en de eerste tien maanden van 2014? Graag totaal aantal per jaar met opdeling naar:

- a) openbaar waterdistributienet;
- b) privaat drinkwaternet;
- c) aantal keren dat de norm werd overschreden;
- d) welke de maatregelen waren die genomen zijn indien de norm werd overschreden

11. Er zijn 11 acties binnen het algemene actieplan.

Graag een overzicht voor elk van de acties inzake beleidsdoelstellingen die genomen werden/worden om de actie te verkrijgen, met opgave van budget en timing.

**ANTWOORD**

op vraag nr. 188 van 25 november 2014

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

---

1. Cijfers over het aantal kilometer loden leidingen zijn niet gekend in Vlaanderen. Lood werd in het openbaar waterdistributienetwerk als materiaal nooit gebruikt voor leidingen. De drinkwatermaatschappijen moeten dus geen loden leidingen in de straat meer vervangen. Lood werd wel gebruikt voor de aansluiting naar de woningen. Er zijn geen cijfers beschikbaar van loden leidingen in de binneninstallatie. Dit is zeer moeilijk te begroten.
2. Cijfers over het aantal kilometer loden aansluitingen zijn niet gekend in Vlaanderen, wel het aantal loden aansluitingen.  
De drinkwatermaatschappijen hebben enkel de bevoegdheid om een aansluiting te vervangen. Het aantal resterende, nog te vervangen loden aftakkingen werd begin 2014 geschat op 24.494.
3. Wettelijk is er geen verplichting vastgelegd voor het vervangen van loden aansluitingen en loden binnenleidingen.
4. Actie 1 van het loodactieplan stelt dat de drinkwatermaatschappijen een vervangingsprogramma voor loden leidingen in het waterdistributienetwerk opmaken en jaarlijks de stand van zaken doorgeven. Het niet halen van deze datum en het doorlopen van het vervangprogramma tot een latere datum (bijvoorbeeld 2015), moet worden gemotiveerd.
5. Deze cijfers zijn niet beschikbaar.
6. In de periode 2007 – 2013 zijn 136.149 loden aansluitingen vervangen door de drinkwatermaatschappijen. Voor 2014 zijn er geen cijfers beschikbaar.
7. Voor 2011 bedroeg de totale kostprijs 31.278.908 euro. De cijfers voor 2012 en 2013 zijn respectievelijk 33.562.653 euro en 25.204.963 euro.
8. Er is in dit dossier geen samenwerking met de minister voor Energie. Er gebeurt wel afstemming met het beleidsdomein Welzijn. De Vlaamse Milieumaatschappij (hierna VMM) heeft in samenwerking met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (hierna VAZG) het actieplan 'Loodpreventie in drinkwater' uitgewerkt. Ook werd de folder 'Hou je drinkwater loodvrij' samen uitgewerkt.
9. In 2011 werd via overleg met het Agentschap Wonen Vlaanderen nagegaan of het vervangen van de loden leidingen kan ingebracht worden in de renovatiepremie. Dit kan meegenomen worden onder het item 'Sanitaire installaties', namelijk onder punt c "het aanbrengen of de vernieuwing van de leidingen en toebehoren voor (regen)watertoevoer, de leidingen en toebehoren voor de afvoer van het gebruikte water in het openbaar rioleringsnet, alsook de leidingen en toestellen voor de productie van sanitair water".
10. Het aantal analyses voor lood in het kader van het operationeel controleprogramma bedraagt voor 2011 – 2012 – 2013 respectievelijk 6.698 - 5.864 - 7.963. Cijfers over

normoverschrijdingen in het openbaar waterdistributienetwerk komen in regel niet voor.

In 2011 werden 9.547 analyses op lood uitgevoerd aan de kraan bij de klant. De cijfers voor 2012 en 2013 zijn respectievelijk 12.069 en 12.117.

In 2011 werden 194 analyses boven 10 microgram per liter vastgesteld. In 2012 212 analyses en in 2013 197 analyse boven 10 microgram per liter.

Voor 2014 zijn nog geen cijfers ter beschikking.

Wanneer een normoverschrijding voor lood wordt vastgesteld, onderzoekt de drinkwatermaatschappij de oorzaak. In de praktijk gebeurt dit door een herbemonstering, zo snel mogelijk na de eerste vaststelling. Het resultaat van de herbemonstering is bepalend voor enerzijds de noodzaak tot het nemen van herstelmaatregelen en anderzijds om aan te duiden wie verantwoordelijk is om deze herstelmaatregelen te nemen. Voor een overschrijding van een chemische parameter, zoals lood, wordt de tweestalenprocedure toegepast. Dit impliceert een herneming op het oorspronkelijke controlepunt (meestal de keukenkraan) en een bemonstering op het punt waar het water geleverd wordt door de waterleverancier. Dit staal wordt meestal genomen aan de leegloopkraan ter hoogte van de watermeter.

Wanneer blijkt dat de normoverschrijdingen te wijten zijn aan het openbaar waterdistributienetwerk, neemt de drinkwatermaatschappij de nodige herstelmaatregelen. In de praktijk is dit de vervanging van de eventueel nog aanwezige loden aansluiting.

Als de oorzaak van de overschrijding gelegen is binnen het gebouw van de abonnee, contacteert de drinkwatermaatschappij de abonnee en geeft expliciet de raad om zijn binneninstallatie te controleren en de eventueel aanwezige loden leidingen te vervangen. Bij publieke gebouwen informeert de drinkwatermaatschappij eveneens de VMM en het VAZG via de afgesproken procedure.

11. De meeste beleidsacties uit het actieplan lopen binnen de reguliere werking van de bevoegde diensten (de VMM en het VAZG). Een afzonderlijke timing en budget kan hiervoor niet worden gegeven. Het betreft meestal ook acties die doorlopen.